

Antolatzaileak:

DONOSTIA FESTAK
EUSKAL HERRIKO BERTSOZALE ELKARTEA

BERTSO EGUNA 2010 hustubetehustu

2010eko urtarrilaren 30ean, larunbata, 41. Bertso Eguna ospatuko da Donostian. Era askotako berrogei edizio izan ditu Bertso Egunak (edo Bertsolari Egunak, bietara deitu izan baitzaio) 1967an Uztapideri eskaini zitzaion hartatik hasita. Donostian eta *Donostia Egunaren* inguruan antolatu ohi da urtero, bertako Udalaren babesaz, lehen KTE-ren bidez, orain Donostia Festak erakundearen bitartez.

Hiru atal edo ekitaldi izango ditu Bertso Egunak:

12:00etan, bertsolariak Bulebarrean eta Alde Zaharrean.

18:00etan, HUSTUBETEHUSTU ekitaldia Kursaalera Areto Nagusian.

21:00etan, afaria eta festa Kursaal jatetxean.

HUSTUBETEHUSTU

Aurtengo Bertso Eguna Jorge Oteiza eskulturgile eta pentsalariaren inguruan ardaztea pentsatu du Euskal Herriko Bertsozale Elkartek. Euskal Kulturari egin zizkion ekarpenak balekoak izan dira. Bertsolariari aitortu zion begiruneak ere bultzatu du Bertsozale Elkartea aurtengoa Oteizaren inguruko Bertso Eguna izatera. Ez zaio, ordea, omenaldi kutsurik eman nahi ekitaldiari. Bere ideiak eta ateraldiak oholtza gainean frogak egiteko baliatu nahi dira; Oteizaren esaerak, izaera, esaldiak... gurera ekarri, moldatu eta probatu.

Bi ordu pasatxo iraungo du arratsaldeko ekitaldiak. Andoni Egaña eta Unai Elizasu izango dira saioaren gidariak eta hemeretzi bertsolari izango dira kantuan. Zortzi bertsolari ardaztuko dute saioa: Igor Elortza, Iñaki Gurrutxaga, Uxue Alberdi, Xabier Silveira, Jon Maia, Jokin Sorozabal, Amets Arzallus eta Maialen Lujanbiok. Beste hamar-hamaika bertsolari gonbidatu ere izango dira oholtza, ariketa batean kantatzera igoko direnak.

Egun osoko plana

Goizetik Donostiara joateko aitzakia izan duzue Bertso Eguna. Urteroko gisan bertsolariak izango ditugu kantuan Alde Zaharrean. Iaz, haizeterik handienak ere ez zituen isildu. Ezta aurten ere. Hiru bertsolari bikote izango dira teman.

Gauean urteroko festa, sorpresa berriekin. Propio prestatutako bi saio eta bat-bateko formula berria. Jana eta txotxa.

Ekitaldirako sarrera dezente dago oraindik, baina afaritarako oso gutxi. www.bertsosarrerak.eu helbidea da sarrerak hartzeko prestatu dena. Bertsozale Elkarteko bazkideok abantailak dituzue sarrerak eskuratzerakoan. Sarrerarik gelditzen bada, Kursaalera leihatila arratsaldeko lauetan zabalduko da.

EGITARAUA

12:00etan, BERTSOLARIAK Boulevardean eta Alde Zaharrean.

18:00etan, HUSTUBETE HUSTU ekitaldia Kursaalako Areto Nagusian.

Bertsolariak: Igor Elortza, Iñaki Gurrutxaga, Uxue Alberdi, Xabier Silveira, Jon Maia, Jokin Sorozabal, Amets Arzallus eta Maialen Lujanbio eta bertsolari gonbidatuak.

Aurkezleak: Andoni Egaña eta Unai Elizasu

21:00etan, afaria eta festa Kursaal jatetxean.

SARRERAK

	Arrunta	Bazkideak	<16 urte
Ekitaldia+afaria:	40 €.	35€	25 €
Ekitaldia:	15 €	10 €	5 €

Sarrerak salgai: www.bertsosarrerak.eu

Argibideak: 943 694129

OHARRAK:

Urtarrilaren 11tik 17ra:

Bertsozale Elkarteko bazkideek bakarrik erosi ahal izango dute ekitaldi+afarirako sarrera.

Epe honetan, bazkide bakoitzak bereaz gain, bazkide ez den sarrera bat gehiago edo eta 16 urtetik beherako beste bat hartu ahal izango du gehienez.

Urtarrilaren 18tik 28ra edozeinek erosi ahal izango ditu sarrerak..

HISTORIA

Bertso Eguna 1968-2009

Aspalditik, 1968tik, dator Donostian urte hasierako ekitaldi hau antolatzeko usadioa; San Sebastian egunaren inguruan antolatu ohi da beti.

1968. urtean hasi zen antolatzen gaur BERTSO EGUNA izenetik ezagutzen dugun ekitaldi hau: Donostiako San Sebastian jai egitarauaren barruan bertso ekitaldi berezi bat antolatzea erabaki zuen KTE erakundeak, eta orduko txapelduna, Manuel Olaizola “Uztapide” omendu zen. Arrakastatsua izan zenez, antolatzen jarraitzea erabaki zuen KTE-k. BERTSOLARI EGUNA izena hartu zuen, eta garaiko hainbat bertsolariren OMENALDI eguna izan da urte askotan. Jarraian doakizue urtez urte omendu direnen zerrenda.

Manuel Olaizola “Uztapide” (1968)
Fernando Aire “Xalbador” (1969)
Manuel Lasarte (1971)
Mattin Treku (1972)
Iñaki Eizmendi “Baserri” (1973)
Balentin Enbeita (1974)
Pedro Ortuzar “Iturri” (1975)
Joxe Miel Iztueta “Lazkao Txiki” (1976)
Joxe Lizaso (1977)
Joxe Joakin Mitxelena (1978)
Joxe Agirre “Oranda” (1979)
Paulo Zubiarrain “Paulo Txikia” eta
Antonio Mari Eizmendi “Loidisaletxe” (1981)
Jon Mugartegi (1982)
Manuel Sein “Xanpun” (1983)
Txomin Garmendia (1984)
Jesus Alberdi “Egileor” (1985)
Patxi Etxeberria (1986)
Jon Azpillaga (1987)

Bertsozale Elkartek, sorrera-sorreratik (1987), bere gain hartu zuen Bertsolari Egunaren egitarauaren ardura, Donostiako KTE erakundearen lankidetzaz eta babesarekin beti ere, eta lehengo bidea jorratzen jarraitu zen:

Bautista eta Xalbador Madariaga (1988)
Jose Luis Lekuona “Lexoti” (1989)
Jose Alberdi eta Basilio Pujana (1990)
Patxi Iraola eta Florentino Goiburu (1991)

1991n omenduen alorra zabaltzea erabaki zen bertsoaritzaren alde lanean aritu zirenetara.

Emile Larre, Mariano Izeta eta Teodoro Hernandorena (1992): antolatzaileak.

Alfontso Irigoien antolatzailea eta Santi Onaindia (1993): eragilea eta ikerlaria hurrenez hurren.

Jexux Lete “Ibaiertz”, Inozentzio Olea, Joxe Aierbe, Manuel Matxain, Luis Rezola “Tximela”, Jose Manuel Arriola, Xalbador Zapirain “Ataño” eta Sebastian Salaberri (1994): gerra osteko bertso-jartzaileak.

1995ean BERTSOLARI EGUNAREN norabidea aldatzea erabaki zuen Bertsozale Elkartek. Hala, omenaldien aroari amaiera eman eta Bertsolari Egunari ateak itxi, eta BERTSO EGUNARI ireki zitzaizkion. Gizartearen ohitura eta bizi-molde aldaketek, hala nola bertsoaritzarenak berarenak, eguneratze bat eskatzen zuen helburuetan zein egin-moldeetan. Igande eguarterratsaldeko gertakizuna izatetik, larunbat arrats-gaukoa izatera igaro zen, eta helburu berriak jarri ziren: garaiko bertsoaritzaren aldaketak islatzea, esperimintatzea, kanpoko esperientziak ezagutaraztea... Horrela, saiakerak egin dira bat-bateko sorkuntza eta eszenen jartzeko molde landuen arteko orekaren bila. Hamaika ekitaldi ezagutu ditugu orduz gero:

- 1995 *Udarregiren mendeurrena*. Andoni Egaña eta Zazpi Eskaleen disko aurkeztu berriek, ikus-entzunezko osagarriak eta bat-bateko saioak izan zuten protagonismoa.
- 1996 Alpujarretako Troberoak, Balear uharteetako glosadoreak eta Kubako decimista izan ziren gure artean. Bat-bateko bertsoaritzak izan zuen bere lekua.
- 1997 *Katea ez da eten* lemapean hiru belaunaldietako bertsoariek osatutako taldeen bat-bateko saioak osatu zuten.
- 1998 Pedro Mari Otaño Ameriketara azken aldiz joan zenaren 100. urtemuga ospatuz antolatu zen Euskadi Irratiarekin elkarlanean.
- 1999 *Mende bi tarte* izan zuen lema, eta bat-bateko saio berezia izan zuen oinarri. Saio amaieran dantza eta bertsoen arteko uztarketa entseatu zen.
- 2000 *Bertso Eguna 455. Jalgi adi plazara* zuen lema Etxeparerena gogoan. Bat-bateko saioa oinarri, bertsoaritzaren historia islatzen zuen diaporama eta bertsolariaren “trantze”aren antzezpena jaso zituen.
- 2001 Bertso Egunak...*Bere Bidean* Bertso Tramaren proposamena ekarri zuen: gidoilari batek eratu eta proposatutako gidoi jarraituan bertsolarien bat-bateko sormena.
- 2002 Eneko Olasagastiren gidaritzapean, eszenografian egin zen ahalegina, baliabide desberdinak erabiliz gaiak emanez bertsolariari. Bat-bateko goi mailako bertsoaritzak eta eszenaratzea uztartzea izan zen jomuga.

- 2003 Gai-jartzaileek aurreko urtean zehar egindako lanaren isla izan nahi zuen, egungo bertsogintzan duten eragina eta beren sortzaile izaeraren aldarrikapenaren irudi. Bertsolarien sormena eta gai-jartzaileen eragina izango ziren nagusi.
- 2004 Bertsogintzarentzat protagonismo osoa berreskuratzeaz gain, bertsolarien kokapena eta espazioaren banaketa izan ziren bereizgarri nagusi. Bertsolarien posizioa eta oholtzaren banaketa bereziak bertsoan edo bertso-aldian izan dezakeen eragina azaleratu nahi izan zen.
- 2005 *Bertso Hutsik*. Bertsoa biluzik, zer ezkutaturik gabe bere neurriaren bila. Horretarako, zer hobe bertsolariak, oholtza gainean, bakarrik egotea baino? Historiari erreparatuz gero, argi dago ez dela formula berria bertsolariak bikoteka gai librean aritzea. Baina berdina al da gai librean herriko plazan ala Kursaal bezalako areto batean jardutea? Eta nolako bilakaera du bertsoaldiak bikoteka hirukote bihurtuz gero? Bertsoaren egoerarik puruena ezagutu genuen joan zen urtean.
- 2006 *Lehenko Lepotik* da leloa. Txapelketa Nagusia 2005-en arrakastaren zurrunbiloan murgilduta, nondik gatozen gogorarazi nahi izan da, protagonismoa emanaz bertsolari belaunaldi zaharrenei. Bertsolariak ez ezik, zer aldatu da bertsolaritzan? Bertsoa bizirik dago. Bertsolariak eta inguruak egiten dute bertsoa. Eta zertan aldatu da ingurua azken 40 urteetan? Nola ibiltzen ziren orduan? Ze gaiei kantatzen zitzairen eta nola jartzen ziren gaiok? 60. hamarkadara jauzi egin eta orduko bertso-giroa bizitu nahi izan da Kursaal.
- 2007 *Abo Zabalik* Bat-bateko sorkuntza eta komunikazioa da bertsolaritza. Salbuespenak salbuespen, bertsolaria bere soilean kokatu ohi da ikus-entzulearen aurrean, eta hitza ez beste bitartekorik gabe liluratu ohi du: magia, oreka, emozioa, umorea, ironia... ikus-entzuleekin komunikazioa lortu eta konplizitate giroa sortzea da helburua. Bertsolariek, Txan magoaren kolaborazioarekin eta Ander Lipus aktore bikainaren gidaritzapean giro magikoa lortu zuten. Kursalek eskaintzen dituen baliabideak baliatu ziren emaitzarik oparoena atera nahian.
- 2008 *Bertso-Bertsioa*. Sorkuntza globalean eta bertsogintzan eztabaidagai diren kontzeptuak aireratzea zuen helburu 2008ko Bertso Egunak. Bertsoa/bertsioa, orijinala/kopia, autentikoa/imitazioa, erreproduziblea/irreproduziblea, autoretza/jabetza konpartitua (copyright/copyleft), plagioa, aipuak... Eskenaratzean egin zen ahalegina, bertsolari zein gai-jartzaileak itzaletan mantenduz mikro aurrera joango arte. Nortasunik ere ez zuten izan protagonistek, zenbakiz edo kolorez (barra-kode bat bailitzan) izan ziren deituak.
- 2009 Joan-etorrian. Bertsolarien artean, gai-jartzailea eta bertsolariaren artean, baita bertsolariak eta publikoaren artean ere. Bertsoa komunikazioa den heinean, publikoa agente aktiboa da bertso-ekitaldian. Gaia edo bertsoa entzun osteko erreakzioak –siltasuna, txaloea, keinua, algara- eragina du bertsolarian eta saioan eta sormen prozesua baldintzatzen du. Hori erakusteko publikoa izan zen abiapuntu, Kursaleko ekitaldiko gaiak jartzea eskatu zitzaion publikoari.